

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1035933/4

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

הרב יצחק אושינסקי — אב"ד, הרב דוד גרוזמן, הרב אברהם דב זרביב

התובע: (ע"י ב"כ עו"ד אבי אמר)

נגד

הנתבעת: (ע"י ב"כ עו"ד שיראל בר)

הנדון: חלוקת רכוש - דחיית תביעה להוון נכסים בשל חוב עתידי למדור

החלטה

בפנינו תביעה לפירוק שיתוף. הצדדים גרושים מיום כ"ה בשבט תשע"ו (4.2.16). התובע דורש פירוק שיתוף מיידי בדירת הצדדים, והנתבעת דורשת כי הדירה לא תפורק, וכי חלקו של התובע יישאר בידה כהוון עבור חלקו במדור הילדים, על פי סעיף 8 לחוק יחסי ממון.

נזכיר, בסיומה של החלטת בית הדין מיום י"ט בכסלו תשע"ז (19.12.16) נאמר:

ובכן, יוגשו סיכומי שני הצדדים במסגרת הטענה הראשית. הסיכומים לא יכללו את טענות המשנה באשר לדמי שימוש, חלוקת זכויות כספיות או כתובה.

הסיכומים יוגשו במקביל בתוך 14 יום, ולא יעלו על שני עמודים בגודל אות וגופן מקובל.

לסיכומים יצורפו אסמכתאות כדוגמת פסקי דין שהתפרסמו.

לאור הסיכומים שיוגשו ישקול בית הדין פסיקה או קיום דיון גישור נוסף ככל שיסבור כי עדיין ניתן להגיע להסכמות לאור החומר שיוצג.

ואכן, הוגשו סיכומי שני הצדדים.

תמצית טענות הנתבעת בסיכומים

וזו תמצית טענות הנתבעת האמורות בסיכומיה והנוגעות לעצם הסוגיה הנדונה:

- יש להעדיף את אינטרס הבטחת קורת גג לילדים עד שיהיו בני 18 על פני זכות הקנין של התובע. זאת בשל שכרו הנמוך של התובע וחוסר היציבות התעסוקתית שלו.
- התובע מתקשה אף היום בתשלום מזונות ילדיו.
- בכל מקרה חלקו בדירה יעוקל לטובת הבטחת מזונות ומדור הקטינים.
- אם יקבל לידיו את תמורת הדירה, הכסף יכוזבז על הימורים ובזבזים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ה. אף אפשרויות התעסוקה של הנתבעת מצומצמות.

ו. לבית הדין ישנה סמכות להוון כל מרכיב לשם הבטחת מדור הקטינים.

ז. מביא דוגמה מפסיקה באשר להוון זכויות על פי חו"ד אקטואר, על בסיס סעיף 8 לחוק.

ח. כן מציין פסיקת בית משפט לקיזוז חלקו של הבעל בדירה בשל הוון דמי מזונות ילדים, (תמ"ש 11-03-12643 ותמ"ש 10-10-7309, בית משפט לעניני משפחה, נצרת).

ט. הוכח כי התובע מתקשה לעמוד בדמי המזונות בו חויב, ולכן ביקש הפחתת מזונות בטענה שהמפעל שבו הוא עובד צמצם שעות עבודה כך שוודאי לא יוכל לעמוד במדור הילדים.

י. מוכח כי קיים בסיס לבזבוז כספי תמורת הדירה על ידי התובע.

יא. הוכח כי שווי הדירה הוא 860,000 ש"ח ולא מיליון ש"ח כהצהרת התובע.

יב. על פי דו"ח אקטואר בחלופה של הוון מידי, לנתבעת מגיע מהתובע סך 39,571 ש"ח.

יג. האב מחויב על פי דין במדור ילדיו.

יד. מסך הדירה יש לנכות משכנתא בסך 450,000 ש"ח. ולאחר כל התשלומים חלקו של כל אחד בדירה יהיה כ-190,000 ש"ח. לאחר ניכוי ההיוון בחו"ד אקטואר, חלקו של התובע הוא כ-150,000 ש"ח.

טו. מחשבת שם את ההיוון למדור הילדים מסך זה.

תמצית טענות התובע בסיכומים

וזו תמצית טענות התובע האמורות בסיכומיו והנוגעות לעצם הסוגיה הנדונה:

א. כבר שנה וחצי שאין לתובע מקום להלין את הילדים בשל כך שהוא גר בחדר בבית אמו.

ב. לתובע הצעת מחיר לדירה בסך 900,000 ש"ח לקנייה מיידית.

ג. התובע מבקש לפרק שיתוף בדירה.

ד. שכרו של התובע כיום הוא בין 5000 ש"ח ל-6700 ש"ח.

ה. התובעת משתכרת 5000 ש"ח בממוצע.

ו. על הדירה יתרת משכנתא בסך 420,000 ש"ח.

ז. מתמורת הדירה ישאר לתובע סך כ-280,000 ש"ח. כך שכל אחד יוכל לרכוש בתוספת משכנתא דירת שלושה חדרים באזור עכו או לשכור דירה מרווחת.

ח. תביעת מדור היא רק בסמכות בית המשפט ולא בית הדין. אף אם ייפסקו דמי מדור על האב הם יעמדו על 200-300 ש"ח לחודש.

ט. התובע ימשיך לשלם מזונות כפי שנוהג כיום וישלם גם דמי מדור אם כך יפסוק בית המשפט.

י. מציין לפסיקה אזרחית כי זכות הקנין גוברת על הוון, (תמ"ש 10-07-8856 נצרת, השופט אסף זגורי).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

טענות הצדדים שעלו בדיון

טרם לדיון והכרעה נזכיר טענות הצדדים בסוגיה הנדונה, תוך ציטוט האמור בהחלטת בית הדין מיום י"ט בכסלו תשע"ז (19.12.16):

בפנינו תביעה רכושית.

הצדדים גרושים מיום כ"ה בשבט תשע"ו (4.2.16).

.....

כיום, טוען בא כוח התובע: יש לפרק שיתוף, וכן לפסוק דמי שימוש. אין מה לדון בכתובה. הזכויות העודפות של הבעל עומדות על 39,000 ש"ח לפי אופציה ראשונה. התובע בוחר באפשרות השניה שבדו"ח. התובע מבקש איזון לא שוויוני. האישה בקשה להרחיק את הבעל מהבית. היתה בדיקת פולגרף. הבעל יצא דובר אמת, לא היכה. היא נמצאה דוברת שקר שבכך שבגדה והכתה. לולי התנהגות האישה הבעל היה עדיין נשוי לה.

בית הדין הבהיר לבא כוח התובע שעל פי הפסיקה אין לאשמת פירוק הנישואין כל קשר לאיזון בלתי שוויוני, והבקשה לחלוקה לא שווה בדירה בגיל האשמה, נדחית.

טוען בא כוח התובע: על פי הערכת שמאי הדירה שווה 860,000 ש"ח. התובע יוכל למכור את הדירה ב-950,000 ש"ח. האישה תפנה את הדירה, והצדדים יחלקו ביתרה. המשכנתא סביב 450,000 ש"ח, וכך לכל צד ישאר כ-250,000 ש"ח. רק חסרה הכרעה בדמי שימוש. המזונות בבית משפט נדונים. ייתכן וענין הדירה ישפיע אף על המזונות. באשר לכתובה, כבר נתנו החלטות. לא ניתן להוון דמי מדור. שכרו החודשי של התובע עד 7000 ש"ח. כיום התובע חי אצל אמו ומביא לשם את שלושת הילדים.

מגיב בא כוח הנתבעת: בית המשפט לא פסק דמי מדור. הבעל טען שלא יכול לשלם דמי מדור, אף ביקש להפחית מזונות. בסמכות בית הדין להוון דמי מדור. האישה מבקשת שהילדים לא יהיו ללא קורת גג. האם לא תוכל לגבות דמי מדור מהבעל. ההיוון שווה לדמי מדור מינימאליים. אם כך ייפסק, האישה תוותר על תביעת הכתובה.

האישה מצהירה: אני עובדת ברפאל, מטבח, מרוויחה 3,200 ש"ח לחודש.

בהסכמת הצדדים, בית הדין שוחח בנפרד עם כל אחד מהצדדים בניסיון להגיע להסכמות בתיק, ברם לא הושגה ההסכמה המיוחלת.

וכך סוכם עמדות שני הצדדים על ידי בית הדין במסגרת ההחלטה הנ"ל:

ובכן, עמדת שני הצדדים העקרונית הושמעה.

התובע דורש פירוק שיתוף, מכירת הדירה וחלוקת תמורתה לאחר ניכוי משכנתא. כן דורש דמי שימוש. דוחה את הטענה להוון מדור משום שלתובע זכות קניינית בדירה והוא רוצה דירה משלו לגור בה וזקוק לכסף זה. כן טוען שבכל מקרה התובע לא יחויב במדור, משום שהוא נטול אמצעים. כן טוען שהזכויות הכספיות לא יהוונו, והתובע ישלם אותם בעת פדיונם.

הנתבעת טוענת כי היא רוצה להמשיך לגור בדירה עם שלושת הילדים, ומבקשת כי יתרת חלקו של הבעל בדירה תוסב עבור הוון דמי מדור עתידי שהוא מחויב בו, וכל הדירה תיוותר בבעלותה על פי סעיף 8, 2 לחוק יחסי

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ממון. כן דורשת הוון חלקו של התובע בזכויות. כן לא ויתרה על תביעת כתובתה.

וכך נאמר בסיומה של ההחלטה הנ"ל:

בית הדין סבר כי יהיה ניתן לגבש הסכמות בין הצדדים בתוך בית הדין או לחילופין הגעה להסכמות במסגרת ניהול משא ומתן ישיר, אולם הדיון הקצר שהתקיים מגלה כי שתי הדרכים הללו אינן ישימות לצערנו.

ובכן, יוגשו סיכומי שני הצדדים במסגרת הטענה הראשית. הסיכומים לא יכללו את טענות המשנה באשר לדמי שימוש, חלוקת זכויות כספיות או כתובה.

הסיכומים יוגשו במקביל בתוך 14 יום, ולא יעלו על שני עמודים בגודל אות וגופן מקובל.

לסיכומים יצורפו אסמכתאות כדוגמת פסקי דין שהתפרסמו.

לאור הסיכומים שיוגשו ישקול בית הדין פסיקה או קיום דיון גישור נוסף ככל שיסבור כי עדיין ניתן להגיע להסכמות לאור החומר שיוצג.

עד כאן מתוך ההחלטה הנ"ל.

דיון והכרעה

לאור כל האמור ולאור מה שיובא להלן, בית הדין אינו מוצא עילה מוצדקת שלא לפרק השותפות בדירה לאלתר, ונבאר קביעה זו.

א. הצדדים גרושים כבר כשנה, והגיעה העת לפירוק השיתוף וחלוקת הדירה, בהתאם להלכות פירוק שותפות שבשלחן ערוך ובהתאם לחוק יחסי ממון.

ב. ראה שולחן ערוך חושן משפט (סימן קעו, סעיפים טו-יח), משם עולה ששותפות שכלה זמנה או אף בלא הוקצב זמן לשותפות אך בסתמא כלה הזמן המקובל, רשאי כל אחד מהשותפים לפרק את השותפות בכל עת שיחפוץ. באשר לדירה הנרכשת על ידי בני זוג, אין ספק שכוננתם של הצדדים היא לשותפות כל עוד הם נשואים, כך שאף אם לא סיכמו כך בפירוש, ודאי שלאחר הגירושין יכול כל שותף בדירה, דהיינו כל אחד מבני הזוג לשעבר, לדרוש לפרק את השותפות ולקבל את חלקו בדירה.

ג. אף דין הרמ"א והשולחן ערוך בחושן משפט (סימן עג סעיף י) באשר לעיקול נכסים, אינו אוטומטי, אלא מיוחס רק למקרים בהם קיים חשש להברחת נכסים או בזבוזם (ועיין ש"ך שם ס"ק לד, שבלוה שיש חשש שלא יוכל לשלם, לא נאמר דין זה, ולא כהגהות אמרי ברוך שם). בנסיבות תיק זה, שהאב משלם את המזונות שנפסקו לו, אין סיבה לסבור כי לא ימשיך לשלם אף בעתיד דמי מזונות או מדור. אף החשש של בזבוז שבגינו ניתן להטיל עיקול לעתים, מיוחס רק לחוב קיים, אך בנסיבות דנן איירי בחוב עתידי למדור ולא בחוב עבר, כך שאין בסיס הלכתי להטלת עיקול בגין חוב עתידי שלא בא עדיין לעולם (וכן אין בסיס עובדתי לחשש של בזבוז הכספים לכשיתקבלו מתמורת הדירה).

ד. על פי ההלכה, חיוב מזונות הוא חיוב המתחדש בכל יום בנפרד, כפי שיובא להלן, כך שאין מקום לעקל את חלקו של האב בדירה על חשבון חיוב מדור עתידי, חיוב שכלל לא החל עדיין.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

וראה בענין זה שיטתם של הדיינים הגאונים: א. גולדשמידט – אב"ד, י. קולין וש. מזרחי זצ"ל (פד"ר ב' עמוד 90) שכתבו:

ויתכן שגם החולקים על הבית יוסף וסוברים במזונות האישה שהם חלים מתחלה לכל הזמן בעתיד, זהו רק במזונות האישה, כי לדעתם עילת החיוב היא מעשה הנשואים, ועל ידי מעשה הנשואים חל החיוב לזמן לכל תקופת הנשואים, לכן הרי החיוב והשעבוד קיים כבר מאז לכל משך הנשואים.

אבל במזונות ילדים, עילת החיוב היא האבהות, ומכיוון שחיוב המזונות הוא מכוח הוויית האבהות, כל זמן שהווייה זו קיימת, זהו המחייב למזונות אותו הזמן, ולא מסתבר להגדיר שלידת הילד הטילה שעבוד וחיוב על האב למשך כל תקופת החיוב.

הרי שסברו כי אין חיוב המזונות חוב המוטל על האב ברגע לידת הילדים, ואינו כשאר חוב ממון שסיבת החוב והחוב עצמו נוצרים כמקשה אחת בבת אחת עם ההתחייבות, שכבר מתחילה חייב את כל החוב העתידי.

על דברים אלו חזר הגאון הרב אליעזר גולדשמידט זצ"ל בפד"ר ה (עמודים 304-305) ואף הרחיב את הדברים:

והדברים צריכים ביאור, כי התינה בכל חוב בעלמא, הרי החיוב חל בשעת ההתחייבות, והנכסים משתעבדים אז לחוב כולו, לכן לא פקע השעבוד גם אחרי שלא קיים כבר אדם בר חיוב. וכך יש גם מקום לומר לענין חיוב מזונות אישה, לפי הדעה כי החיוב חל בשעת הנישואין למשך כל תקופת הנישואין, מפני שעילת החיוב היא מעשה הנישואין (או הקידושין, עיין בספר יד - רמ"ה בבא בתרא דף קכ"ו ע"ב), ומכיוון שמעשה זה מחיל על הבעל חיוב מזונות לכל תקופת הנישואין בעתיד, משתעבדים ממילא נכסיו לחיוב המזונות הללו כולם.

אבל במזונות ילד, עילת החיוב מכוח תקנת חכמים היא האבהות, ומכיוון שהחיוב הוא מכוח הוויית האבהות, הרי לכל זמן וזמן, עילת החיוב לאותו זמן היא הוויית האבהות אז. וכלל וכלל לא מסתבר להגדיר ולומר כי לידת הילד היא המוליכה את החיוב, ועמה נתחייב האב ונשתעבדו נכסיו למזונות כל התקופה אשר אב חייב במזונות ילדו.

ואם כן, הרי אין מקום לומר, כי האב נתחייב בהיותו פיקח במזונות הילד, וגובים לכן מנכסיו שנשתעבדו לכך אז, כי אם הוא עצמו לא נתחייב אז במזונות של הזמן שלעתיד לבא, נכסיו האיך נשתעבדו.

נמצאנו למדים שחיוב המזונות (ובנידון דנן, המדור), הוא חיוב המתחדש בכל עת, ואינו חיוב המוגדר כחוב אחד שחל עם לידת הילד לאביו שמאז חב אביו בכל שווי המזונות מעתה ועד גדילתו, ולכן אי אפשר כעת לחייב את האב בכל מזונות הבן העתידיים, וכל שכן שלא ניתן להטיל עיקול (מתוך חלקו בדירה) על חוב זה של מדור שלא בא עדיין לעולם.

ה. תיק מזונות ומדור ילדים אינו מתנהל בבית הדין, ולו בשל כך לא יהיה הוגן שבית הדין יתערב בגביית חוב מדור שיטופל על ידי ערכאה אחרת.

עתה נעבור לפן המשפטי-אזרחי.

על פי החוק, אין לפגוע בזכות הקנין של אדם. וראו סעיף 3 לחוק היסוד: כבוד האדם וחירותו הקובע כי: "אין פוגעים בקניינו של האדם". כן ראו הוראת סעיף 37(א) לחוק

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

המקרקעין, התשכ"ט – 1969 הקובעת כי "כל שותף במקרקעין משותפים זכאי בכל עת לדרוש פירוק השיתוף".

כך שלכאורה צודקת טענתו של התובע לפירוק השיתוף לאלתר.

ברם, טוענת הנתבעת כי אין בכך כדי לפגוע בזכות המדור של ילדי הצדדים.

באשר לסוגיה עקרונית זו, ראו האמור בהחלטת בית המשפט לענייני משפחה בתל אביב (תמ"ש 11-12-616, תמ"ש 11-12-558, 11-12-53497, מאת השופט יהורם שקד), בסוגיה הדומה לנידון דנן - בקשת אישה להוון יתרת חלקו של האב בדירה לשם שמירת זכויות הילדים.

1. לסיום אתיחס לטענת האישה בסיכומיה, כי לנוכח הוראת סעיף 6(ד)(4) לחוק יחסי ממון, הצדק וההגינות מחייבים את העברת מלוא הזכויות בדירת המגורים על שם האישה.

סעיף 6 לחוק יחסי ממון, קובע כדלקמן:

"(ג) באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מה מגיע מהאחד לשני או באיזו דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט או בית הדין לפי הנסיבות, ורשאי הוא לקבוע מועדי הביצוע, הבטחתו ושאר תנאיו, לרבות תוספת ריבית במקרה של ארכה או סילוק בשיעורים.

(ד) בהחלטתו לפי סעיף קטן (ג) יתחשב בית-המשפט או בית-הדין בכל הנסיבות הקשורות במצבו הכלכלי של כל אחד מבני הזוג ובטובת ילדיהם הקטינים, ובאופן שימנע ככל האפשר:

...

(4) פגיעה ברווחת ילדי בני הזוג הקטינים."

אין בידי לקבל את טענת האישה לפיה חלוקת הזכויות בדירת המגורים מחצה על מחצה תפגע ברווחת בנותיהם של הצדדים, שהרי, אילו יגרע מחלקו של האיש בדירה, יפחתו משאביו הכלכליים ויכולתו לכלכל את הילדות תיפגע. נמצא כי אף קביעה כי לאיש זכויות בדירה פועלת לטובת הילדות. מלבד זאת, אף אם הייתה האישה מצביעה על פגיעה כזו או אחרת ברווחת הילדות, כאמור לעיל, ספק רב מאוד אם היה בכך כדי להמעיט מזכויותיו של האיש בדירה, זכויות המוגנות, בין היתר, על פי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

זאת ועוד, לתמיכה בטענתה הפנתה האישה לפסק הדין שניתן בבג"ץ 5416/09 (פלוגי נ' פלוני (פורסם בנבו, 10.2.10)). אולם, עיון בפסק הדין מצביע על כך שלפי האמור בו אין הוראת סעיף 6(ד)(4) לחוק יחסי ממון ישימה בענייננו, בו דירת המגורים היא הנכס העיקרי של הצדדים. ראו דברי כבוד השופט א' רובינשטיין בפסקה כ' לפסק הדין:

כאמור, בית הדין לא נקט בדרך זו, ולמעשה הרכוש היחיד בו אנו קובעים, כאמור, כי נוצר שיתוף ספציפי היא דירת המגורים בערד. בנסיבות אלה, אין אפשרות לגמישות בביצוע איזון המשאבים. אילו זיהה בית הדין מסה משמעותית של נכסים בני איזון המאפשרים קיזוז בין נכסים שונים, הייתי נוטה ליישומה של הוראת חוק נוספת שלא נזכרה בפסק דינו של בית הדין.

2. אשר על כן, בכוונתי להורות על איזון הזכויות שנצברו לטובת מי מהצדדים ממועד הנישואין ועד למועד הקרע באופן ששווין יחולק ביניהם בדרך של מחצה על מחצה. כן בכוונתי להורות על פירוק השיתוף בדירת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

המגורים, בהתאם להסכמות אליהן הגיעו הצדדים במהלך הדיון שהתקיים בפניי ביום 27.11.2 ואשר קיבלו תוקף של החלטה באותו מועד.

הרי שהסיק בסברה כי דווקא אי חלוקה שווה תפגע בילדים, שהרי משאבי האב יפחתו, ולא מצא הצדקה לכך שהאב לא יקבל את חלקו בדירת הצדדים ושהיא תהווה לטובת מזונות הילדים, וקבע כי אף ללא זאת, מהפן העקרוני אין לפגוע בזכותו הקניינית של האב.

כן ראו החלטת בג"ץ (תיק 5416/09), מאת השופט אליקים רובינשטיין, שם הציב התנאי להיוון חלק צד א' בדירה, וכתב בין השאר כך:

דירת מגורים וטובת הילדים

כ. בטרם סיום אדרש לעניין נוסף. יישום נכון של הוראות חוק יחסי ממון היה מחייב את בית הדין לזהות את מכלול הרכוש שהוא בר איזון ("נכסים פנימיים") ולקבוע הוראות בדבר אופן חלוקתו. כאמור, בית הדין לא נקט בדרך זו, ולמעשה הרכוש היחיד בו אנו קובעים, כאמור, כי נוצר שיתוף ספציפי היא דירת המגורים בערד. בנסיבות אלה, אין אפשרות לגמישות בביצוע איזון המשאבים. אילו זיהה בית הדין מסה משמעותית של נכסים בני איזון המאפשרים קיזוז בין נכסים שונים, הייתי נוטה ליישומה של הוראת חוק נוספת שלא נזכרה בפסק דינו של בית הדין:

(ג) באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מה מגיע מהאחד לשני או באיזו דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט או בית הדין לפי הנסיבות [...].

(ד) בהחלטתו לפי סעיף קטן (ג) יתחשב בית-המשפט או בית-הדין בכל הנסיבות הקשורות במצבו הכלכלי של כל אחד מבני הזוג ובטובת ילדיהם הקטינים, ובאופן שימנע ככל האפשר [...].

(4) פגיעה ברווחת ילדי בני הזוג הקטינים (סעיף 6 לחוק יחסי ממון. ההדגשה הוספה - א"ר).

הוראה אחרונה זו, שנוספה לחוק בתיקון מספר 4 (חוק יחסי ממון בין בני זוג (תיקון מספר 4), תשס"ט - 2008), ועמה הוראה נוספת שנוספה באותו תיקון (סעיף 6א), מדגישות את המקום שראה המחוקק ליתן לטובת הילדים במסגרת איזון המשאבים בכלל, ובטיפול בדירת המגורים בפרט. בנסיבות אלה הייתי עושה כל מאמץ שדירת המגורים לא תימכר, כך שהעותרת וילדיהם המשותפים של בני הזוג ימשיכו לגור בדירה אליה הורגלו. מן השיח שנוהל באולם עולה כי גם המשיב מסכים לעיקרון זה, וטוב יעשו הצדדים אם יגיעו ביניהם להסכמה ברוח זו שתבטיח את טובת ילדיהם, ולא בשמים היא.

עוד כתב:

ולמעשה הרכוש היחיד בו אנו קובעים, כאמור כי נוצר שיתוף ספציפי היא דירת המגורים בערד. בנסיבות אלה, אין אפשרות לגמישות בביצוע איזון המשאבים. אילו זיהה בית הדין מסה משמעותית של נכסים בני איזון המאפשרים קיזוז בין נכסים שונים, הייתי נוטה ליישומה של הוראת חוק נוספת שלא נזכרה בפסק דינו של בית הדין

ודבריו אלה מדברים בעד עצמם, שכלל ואין הסכמה בין הצדדים, ואין מסת נכסים נוספת משמעותית לאיזון, אזי אין אפשרות לגמישות בביצוע איזון המשאבים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כן ראה מה שכתב בית המשפט לעניני משפחה טבריה בשבתו בנצרת, מאת השופט אסף זגורי (תמ"ש 11-03-12643 נ.י. נ' ש.י. – איזון משאבים ותמ"ש 10-10-7309 – ש.י. נ' ג.י. – מזונות קטינות). ונצטט מתוך מיני-רציו שם:

בית המשפט קבע כי אין להשלים עם מציאות שבה אב משתמט לחלוטין מדמי מזונות. לא מתקבל על הדעת שקטין לא יוכל לקבל מזונות מאביו, בשעה שהאב אמור אפוא לקבל חלקו בפירוק השיתוף בדירה. לפיכך, יש להבטיח ביצוע פסק הדין למזונות באמצעות היוון מלוא תשלומי המזונות בגין העבר והעתיד של הקטין מחלקו של האב בדירה.

בפסיקה נקבעה ההלכה לפיה יכולתו של החייב לשאת במזונות, נקבעת לא רק על פי הכנסתו מיגיע כפיו אלא גם ממקורותיו האחרים, לרבות רכוש. הלכה זו, מכוונת למי שמחזיק בידו את תמורת דירת המגורים המשותפת שנמכרה ו/או למי שרכש בכספים שקיבל לידי דירה אחרת למגוריו להבדיל ממי שדירת מגוריו המשותפת עם האם טרם נמכרה. עם זאת נפסק לאחרונה, כי אין מניעה להרחיב את ההלכה גם למצבים בהם ננקטו הליכים מתקדמים למכירת דירת המגורים ותמורתה תעמיד לרשות החייב במזונות סכומים כספיים נוספים מעבר להשתכרותו, גם אם מצריך הדבר השהיית התשלום לעת קבלת התמורה לידי האיש.

בעת עריכת איזון המשאבים יש ליתן עדיפות לדרך חלוקה קניינית אשר תשייך לבסוף את דירת מגוריהם של הקטינים לחלקו של ההורה המשמורן במסת הרכוש המשותף וזאת כמובן, בלי לפגוע בזכויותיו של ההורה האחר במסגרת איזון המשאבים.

שם עסק במקרה בו האב אינו משלם מזונות ילדיו, וכמובן בנידון דנן, שהמציאות שונה, והאב משלם מזונות ילדיו, אין מקום לפגוע בזכותו הקניינית של האב.

כן ראה מה שכתב בית המשפט לעניני משפחה טבריה, בפסק דין מאת השופט אסף זגורי (תמ"ש 10-07-8856 פלוני נ' אלמונית):

35. רוצה לומר, כי מכוח הפסיקה, נוצר מצב שבעידן בית המשפט לעניני משפחה, אין עוד מקום לתחולה אוטומטית של דרישת פירוק השיתוף בדירת המגורים מטעם אחד מבני הזוג.

אמנם כל שותף יכול לדרוש פירוק השיתוף בכל עת, אך זכות זו אינה מוחלטת והיא נתונה לבקרה שיפוטית של בית המשפט לעניני משפחה בשים לב לשיקולים מתחום דיני המשפחה שהם שיקולים חוקתיים.

דרישה אכן יכולה לבוא בכל עת, אך לא הפירוק עצמו. זכות הקניין היא חוקתית, אך כך גם זכויות הצדדים להסדרה כוללת של הסכסוך על פי הוראות חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג – 1973.

36. דומני כי התמזגות השיח השיפוטי בדבר איזון בין זכויות (גישת כב' השופט רובינשטיין) ובדבר יישוב בין עקרונות על מהמשפט הפרטי (גישת כב' השופט לוי), יחד עם העובדות הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה, מולידה ומבילה הפעלת שיקול דעת שיפוטי-ערכי ופרטני בבית המשפט לעניני משפחה שעניינו, בסופו של יום, מסתכם ב"איזון בין מועדים".

השיח החדש הינו שיח שנערך בשני מישורים: המישור החוקתי והמישור הפרטני.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

37. האיזון בין מועדים מכניס "בדלת האחורית" שיקולים נוספים, מתחום דיני המשפחה ומעמידם מבחינה היררכית, לכאורה לפחות, מתחת לזכות הקניינית לדרוש את פירוק השיתוף בכל עת, אם לא לצדה ממש. שכן, שיקולים אלה משמשים בערכוביה בבחינת מידתיות הפגיעה במימוש הזכות הקניינית.

ובנסיבות דנן, שיקול דעת בית הדין מבוסס על כל הנקודות המצוינות לעיל, המובילות למסקנה המתבקשת לפירוק השיתוף כבר עתה.

מסקנה

לאור כל האמור והמנומק לעיל, בית הדין דוחה את בקשת הנתבעת להוון חלקו של התובע בדירה הצדדים לטובת מדור הילדים כך שהשותפות בדירה לא תפורק, ומורה על פירוק השותפות בדירת הצדדים לאלתר.

הדירה תימכר, ולאחר ניכוי יתרת המשכנתא, התמורה תחולק בשווה בין הצדדים.

אם תוגש בקשת אחד מהצדדים בתוך 14 יום לקבלת זכות ראשונים לרכישת חלקו של השני בדירה, בית הדין ישקול הבקשה לגופה.

ככל שהצדדים לא יצליחו לחלק את הדירה בכוחות עצמם בתוך 60 יום, בית הדין ישקול מינוי כונס נכסים למימוש הנ"ל.

ככל שתוגש בקשה מתאימה, ייקבע דיון נוסף לשם בחינת שאר הסוגיות השנויות במחלוקת בין הצדדים.

ניתן לפרסם אחר השמטת פרטים מזהים

ניתן ביום כ"א בטבת התשע"ז (19/01/2017).

הרב אברהם דב זרביב

הרב דוד גרוזמן

הרב יצחק אושינסקי — אב"ד